

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N^{ro}. 45.

19. Kwietnia 1822.

Wiadomości krajowe.

Z Wiednia. — Kurs z dnia 6. Kwietnia: Obligacye długu Stanu 5 procentowe M. K. 74 7/32. — Obligacye na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 M. K. 93 3/16. — Certyfikaty na pożyczkę z r. 1821 za 100 M. K. 93 5/8. — Kurs na Augsburg za 100 ZR. Rurr. 99 1/4 Br. Usó. — Moneta konwencyjna za 100, 250. — Akcye bankowe, iedna po 660 4/5 M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpania.

Z Madrytu d. 11. Marca. — Obrady Stanów trwają ciągle. — Dnia 8. wyznaczona została Kommissya, do wybadania powodów Stanów, co się tycze wynagrodzenia patrijotów wyspy Leon, przyrzeczonego tymże przez Jenerała Quiroga. — Dnia 9. Pan Beltram de Lis żądał, aby Stany wzięły pod nową rozważę prawo względem towarzystw patrijotycznych potwierdzone przez N. Pana pod 13. Kwietnia 1821 a rozwinięte dnia 12. Marca 1822. Nadto czytany był projekt Pana Gil Odiena, aby Biskupi i Arcybiskupi nikomu nie-powierzali Sakramentów zakonu, póki wszyscy Xięża nie staną na stopniu nauk i cnót zasługujących na nadgródę. — Drugi zaś podobny projekt wniósł Pan Villanouva, aby kościół katolicki Hiszpański reformować i wrócić go do przypisów i kanonów dawnych, a odsunąć wszelkie urządzenia i formuły tym przeciwnie.

Zaburzenia na prowincyach dały także powód do żywych sporów; żądano, aby Ministrowie zdali sprawę Stanom o powodach tych zaburzeń i środkach, jakie przedsięwzięli do ich namierzenia, przywołano ich na posiedzenie nadzwyczajne dnia tegoż, na którem dowiedzieli, iż zaburzenia, które się częstokroć okazują, pochodzą bardziej z kłótni prywatnych osób, i nieporozumień między Officerami, iak z ducha publicznego nieukontentowania. Dodali nadto iż

od chwili iak swe urzędy objęli, nie z ich strony do zagojenia tych ran nie zaniedbano.

Kommissya wyznaczona do wybadania prawdziwego stanu narodu, ma się zająć wyjaśnieniem zaburzeń w Sevilli, Murcyi, Walencyi, Barcellonie i Kadyxie; ma nadto zwrócić uwagę na środki pociągnięcia do odpowiedzialności winnych, i podać naywłaściwszy sposób przywrócenia zaufania i spokoyności publiczney.

Na obradzie dnia 10. Król doniósł, że przybył do Aranjuez i wielki tydzień przepędzi w Toledo.

Na obradzie zaś dnia dzisiejszego Deputowany Canga Arguella żądał, aby zwrócono uwagę na zgromadzenia utworzone przeciw systematowi konstytucyjnemu, zostało Kommissyi badawczej do rozważania.

Wiele osób uwięziono w Murcyi a między innymi kilku Officerów wyższego pałku tamiecznego i innych patrijotów wysokiego stopnia. Wielu Officerów wysłano do Walencyi, Alikante i Lorka.

Król przybył do Aranjuez dnia 10. Przez wielki tydzień zabawi w Toledo.

Francya.

Gazety Paryżkie, wyjąwszy Monitora, namieniają ciągle o spisku odkrytym w Roszelli i w tęj mierze umieścily następujące szczegóły: »Podofficerowie 45go pułku piechoty nad możność rozrzucali pieniędzmi a z tą ściagnęli na się pilniejsze oko. Pieniądze i nagane pieśni użyte do ich uwiedzenia, zapalily im głowę tak dalece, że inż nie mogli dłużej ukrywać swoich kary godnych zamiarów i nadziei. 20. czyli 21. Marca przeznaczily do zatknięcia trzékolorowey chorągwi, lecz inż d. 19. z rana Zwierzchności mieyscowe o bliskim wybuchnieniu spisku uwiadomione zostały. Nadto ieden ze spiskowych, którego sumnienie poruszyło, ponnąc na zamierzone okropności, wyznał to samo przed Pułkownikiem, Margrabią Toustain. Pułkownik uwiadomił o tém dowódcę dywizyi, poczem stosowne przedsięwzięte środ-

ki. W d. 19. wieczorem uwięziono 11 podoficerów, a 3 innych następującego poranku. Znalaziono przy nich sztylety iednego kształtu, lik naboiów karabinowych, oraz bantownicze pieśni i ulotne pisemka. Zamiarem ich było, większą część Officerów pułku i celniejszych urzędników wojskowych i cywilnych pozabijać oraz opanować zbrojownię, w której wielki zapas amunicyi i 30,000 karabinów znajduje się. Podofficerów z rozkazu Pułkownika Toustain poymali grenadierowie ich własnego pułku, innych zaś trzech, których w domu nie znaleziono, schwyтали żandarmowie. Spokojność w mieście nie była ani na chwilę przerwana. Wszelkie przygotowania czynią do procesu. Zda się, iż żaden z Officerów, ani nawet z szeregowych nie jest w tę sprawę zawikłany.

Gazeta Francyi, donosi, że w Nantes zayść miały także nieiakie rozruchy, o których wszakże tamieczna gazeta nie wspomina.

Słychać, że w Paryżu uwięziono kilku Piemontczyków, którzy w przeszloroczny rewolucyi Piemonckiey grali znakomitę rolę.

Listy z Kolmaru pod d. 26. Marca donoszą, że wywód przygotowawczy sprawy kryminalnéy względem spisku Belfortskiego, tak dalece jest ukonczony, iż Izba instygatorska Sądu apellacyjnego będzie mogła wkrótce zająć się rozpoznaniem: przeciwko którym z obwinionych, akt oskarżenia uznanym bydź ma? Zawikłani w ten spisek, wyszli już z więzienia tajnego; wolno im przeto rozmawiać z adwokatami i krewnymi. — Zbiegły w okolicy Neubreisach Jenerał (na półowie żołdu umieszczony i w tę sprawę mocno zawikłany) dotąd ieszcze schwytyany nie został. Mówią z pewnością, że się za granicą ukrywa. — Wielka część wojska zajmującego twierdze Alzackie podpadła przed kilku tygodniami odmianie. — Przedsiwzięte w Alzacyi i Lotaryngii losowanie Francuzów, którzy w r. 1821, lat 20 skończyli, prawem Francuzkiem o zaciągu, do służby wojskowej powołanych, odbyło się bardzo spokojnie. Dnia 27go w wieczor biegła wieść w Paryżu, że osoba należąca do bandy Jenerała Berton, uwięziona została w St. Calais w Departamencie Sarchy. Niektórzy mniemają, że samego Jenerała schwytano. Dziennik rospraw przydaie, iż dla sprawdzenia tożsamości osoby, wyprawiono do St. Calais Officerów ze sztabu jeneralnego.

W d. 22. Marca popłynął znowu z Marsylii okręt (*la bonne mere* pod Kapitanem Ardisson) do Morei, mający 34 Officerów Niemieckich na pokładzie.

P r u s s y.

Gazeta Pruska Stanu, umieściła pod artykułem z Berlina co następuje: Rozeszły się wieści powszechnie zatrważające, względem możności utrzymania pokoju na Wschodzie. Aczkolwiek układy w Konstantynopolu i w Wiedniu są tajemnicą polityki, niemniej przeto upoważnieni iesześmy oświadczyć, iż nie takiego nie zaszczo, co by dało powód do tęg obawy. Żadne Mocarstwo nie wyrzekło ieszcze ani słowa, któreby za oświadczenie wojny uważane bydź mogło, lub za sobą wojnę pociągnąć miało. Zważając, iż Cesarz Jmć Rosyyski pragnie nayszczerzēy uniknąć wojny, ieszeli to z dostojnością korony iego będzie zgodne; i że Dywan najmocniej zaręcza, usunąć wszystko, co by możnemu sąsiadowi, powód do niechęci dać mogło; zważając przytēm z iednéy strony gorliwość Internuncjusza Austriackiego, oraz Postów Angielskiego, Francuzkiego i Pruskiego w Konstantynopolu, usiłujących skłonić Portę do dopełnienia traktatów; z drugiey własne przekonanie Dywanu, że radatych mężów, by pokóy przez powolność Dywanu utrzymany został, z nayszczystszych pochodzi zamiarów, mamy gruntowną nadzieię, iż zachodzące ieszcze poniekąd trudności, wkrótce uchylonemi zostaną.

Z Gniezna. — Wielki Jarmark, na konie, bydło, i kramarszczyznę w tutejszēm mieście, gdy dzień Śgo Wojciecha (23. Kwietnia) przypada w Poniedziałek, zaczyna się z tymże dniem, ieszeli zaś przypada we Wtorek, Srode, i t. d. naówczas zaczyna się jarmark w następny Poniedziałek. Wiadomość ta służy na sproskowanie omyłki drukarskiej w kalendarzach Poznańskim i Frankfortskim. — W tym roku 1822 zaczyna się jarmark dnia 29. Kwietnia a trwa aż do dnia 4. Maia. W pierwszych trzech dniach odbywa się nayważniejszy targ na dobre Polskie narodowe konie, (na które niezawodny pokup będzie) powozy, na bydło rogate i ione, na towary galenteryjne, kroyne i sukienne. — Z Łaski N. Króla Jmci miasta tutejsze prosrogiey kłęse ognia tak daleko znowu z powiołów powstały, iż osoby przyjezdne znaleść mogą przyzwoite pomieszczenie i spodziwać się należy, iż tu znaczna liczba dobrych koni na sprzedaż przyprowadzoną będzie.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 29. Marca. — Wiedeń znowu przybiera.

Na Seymiku Szlacheckim w Żarkach pod

laską JW. Jana Stoięwskiego, obranym został Posłem na Sejm JW. Jan Szymczykięwicz, tenże urząd na dwóch poprzednich Sejmach sprawujący, a Radcami Woiew. JWW. Tomasz i Walenty Zwierzchowscy. — Na takimże Seymiku w Pilicy pod laską JW. Karola Hrab. Wesel, obrany został Posłem na Sejm JW. Michał Taszycki, a Radcami Woiew. JWW. Ludwik Steppen i Woyc. Kunita. — Na zgromadzeniu gminnem Obwodu Olęuskiego, obrany został Députowanym na Sejm JW. Walent. Żwierkowski, a Radcą Woiew. JW. Jan Ostymowski. — Na Seymiku Szlacheckim w Warce pod Marszałkostwem JW. Prokopa Skorzęwskiego, Radcami Woiew. obranymi zostali JW. Teofil Morawski i Bogumił Domański. — Na takimże Seymiku w Sielcach pod laską JW. Józ. Grabowskiego, Posłem powtórnie obrany JW. Ig. Cieszkowski, a Radcami Woiew. JW. Mich. Niemira i Ant. Lipnicki. — W Koninie pod Marszałk. JW. Rafała Bronikowskiego, Posłem obrany JW. Kasp. Wielogłowski, a Radcami JW. Antoni Gliszczynski i Leon Osinski. — W Radomsku pod laską JW. Hrab. Kar. Wodzickiego, Posłem obrany JW. Jan Siemiński a Radcami JWW. ~~...~~ Malczewski i Felix ~~...~~ amocki. — Na Zgromadzeniu Politycznem w Piotrkowie pod Marszałk. JW. Tom. Eberta Deputowanym na Sejm obrany JW. Leon Rackowski, a Radcą JW. Tomasz Mukowski.

R o s s y i a.

Z Petersburga d. 12. Marca v. s. — Przez najwyższy Ukaz J. C. Mości do Najświętszego Synodu wydany, Przenaywielebniejszy Metropolita Kiiowski Serafin; na własną prośbę został uwolniony od zarządzania dyecezyją i klasztorem z pensyją dożywnią jako Biskup i Archimandryta klasztoru Kiiowsko-Pieczerskiego, i wolnością mieszkania, gdzie mu się podoba. Na miejsce zaś ięgo, Biskup Pskowski Eugeniusz został mianowany Arcybiskupem Kiiowskim i Halickim, oraz Archimandrytą Kiiowsko-Pieczerskim.

Z tamąd d. 13. Marca v. s. — Monarcha nasz, dał nowy dowód sprawiedliwości swojej godny znanym bydź za granicą i godny uwielbienia. Pod P. Pestel, Gubernatorem wojennym, długi lat przeciąg Sybaryją nieobecnie zawiadującym, wielu Sędziów i urzędników podrzędnych, dopuściło się nieprawnych ucisków i zdzierstw na mieszkańcach, orazprzeniewierzenia się w zarządzie dochodów skarbowych.

Z tego powodu wiele skarg doszło uszu Cesarza, który P. Sperańskiemu mianowanemu przez siebie w r. 1819. Gubernatorowi wojennemu Syberyi, śledztwo surowe na miejscu przedsięwzięc zalecił. P. Sperański w gorliwości swojej nie zmiędowny, swoją mądrością i sprawiedliwością doprowadził rzecz wkrótce do pożądanego skutku. Kilkuset urzędników okazało się bardzo winnymi. W skutek zatwierdzonego niedawno przez Monarchę wyroku, iedni w miarę przewinienia swojego od służby uchyleni, drudzy na wynagrodzenie szkód przez zdzierstwa i przeniewierzenie się zrzadzonych, skazani, inni Sądom karzącym celem surowego onych ukarania, oddani zostali. Między tymi są nawet dwaj Gubernatorowie cywilni.

Nie pamiętają w Petersburgu roku tak niepomyślnego dla handlu, iak terazniejszy. Istotnéy przyczyny tak smutnych okoliczności handlowych szukać należy obok innych, także w zadziwiającéy niestosowności handlu wywozowego, z przywozowym. Dotąd ieszcze zawalona iest komora nieoclonemi towarami, również iak wszystkie ~~...~~ towarów; a nie ma wcale przyiaznych widoków, aby prędko i zyskownie sprzedane bydź mogły. Wielu rękodzielników w Petersburgu znajduje się podobnie w nieprzyjemném położeniu; Cesarz ratując ich od zupełnego upadku, zaliczyć im kazał znaczne pieniądze. Z niecierpliwością wyglądają nowéy przyiazniejszyéy taryfy, która może przyczyni się do dzwignienia krajowych towarów fabrycznych. Jeszcze przed trzema tygodniami, zawinęły z Rewalu dwa okręty, naładowane zbożem. Lody w odnodze Finlandzkiej i zatoce pod Kronsztadem zupełnie ieszcze nie puściły. Związek między Petersburgiem i Kronsztadem już od kilkunastu dni zatamowany, ponieważ lód coraz bardziéy puszczać zaczyna.

T u r c y i a.

Z Alexandryi d. 2. Lutego. — Basza uzbroid już zupełnie drugą eskadrę, przeznaczoną wypłynąć przeciwko Grekom, a szczególnięy zaiąc wyspę Kandyią, której Wielkorządztwo W. Porta mu powierzyła. Eskadra ta składa się z 6 okrętów wielkich, a około 60 mniejszych, które dostatecznie opatrzone są w działą, żywność i amunicyją i kilka tysięcy woyska na pokładzie mają. Uwięziono kilku Greków zakupuięcych w Kairze proch i zboże; iednakże Grecy tam osiadli, lub przybyli dla znalezenia przytułku, doznają wszelkiej ochrony.

Obraz polityczny różnych Państw w Grudniu 1821.

(Dokończenie.)

Hiszpania. — Król z Eskuriału powrócił do Stolicy. — Wydział Stanowy rozstrzygnął względem obu części zdania sprawy przełożonego przez Kommissyją względem Królewskiego Poselstwa. Wydział ten uchwalił, aby nieposłuszne Królewskina rozkazom Władze w Sewilli i Kadyxie oskarżonemi zostały; atoli, gdy terażniejsi Ministrowie w obecnym położeniu Królestwa nie mają potrzebnej siły moralnej do kierowania sterem Rządu, aby także i Króla o zarządzenie temu upraszać. Uchwały te nie sprawiły żadnego wrażenia w Andaluzji. Ta prowincja trwa w nieposłuszeństwie, pomimo, że Król urzędy dowódcy załogi wojskowej i Naczelnika politycznego prowincji Kadyxu oświadczonego liberalistom powierzył. Buntownicy wprawdzie oświadczyli, że z tego wybicia Kadyxu, pomimo, że ważności jego uznać nie mogą, ponieważ pochodzi od Ministerium, któremu żadnym sposobem ulegać nie chcą. Podobnie oświadczyło się i miasto Sewilla w adresie swoim do Stanów, w którym na nowo, i to w nieprzyzwoitych bardzo wyrazach uchylenia Ministrów domaga się. Z tego powodu na wniosek Hrabi Torrena Stany uchwały, aby przeciwko jeneralnemu dowódcy Sewilli, tudzież Naczelnikowi politycznemu i wszystkim na adresie podpisanym sprawę wytoczyć. Odtąd także mówiono o niektórych dzielniejszych środkach zaradczych; chciano wyprawić oddział wojska do Andaluzji; co jednak, przy niepewnej wierności wojska, warownem położeniu Kadyxu i jego związkach z Murcyją i Walencyją, bardzo trudno, aby pożądaný skutek wzięło. — W Nawarrze zebrały się znaczne kupy powstańców, pod nazwiskiem: »Wojsko za wiarę«, i chociaż nieraz pobite zostały, udało się im jednak Biskaję i Nawarrze zbuntować, a nawet zaburzenie dalej rozszerzyć. O mało co nie zajęli za jednym zamachem miasta Bilbao i ważnej twierdzy Girony; jedyny przypadek zniweczył dobrze ułożony plan powstańców. — W jednej tylko Galicyi spokójność na chwilę przywrócona została. Espoz y Mina, Dowódzca załogi wojskowej w Korunnie poddał się i dowództwo złożył w ręce mianowanego przez Króla Jenerała Romano Lopez. Czyli to poddanie się

jest szczerem (o czem znając charakter Myny wątpić należy) okażą nam późniejsze zdarzenia. Niderlandy. — Stany jeneralne przyeły znaczną większością głosów budżet wydatków i przychodu na rok 1822. — Jenerał Dumougeau, Hrabia Bergendal, z dawniejszych woien Francuzkich znany, rozstał się z tym światem.

Włochy. — W Królestwie Neapolitańskiem podzielił Król różne gałęzie administracyi skarbowej na osm Wydziałów głównych, przezco daleko prościej urządzone została. Kassie umarżający wyznaczono także nowe fundusze do umarżania stopniami długa Narodowego. — Kommissarze Neapolitańscy nie ustają w gorliwości śledzenia i wytipienia rozbojników, a usiłowania ich zbawionny wieńczy skutek. Niemnię dzielných środków używają do wytipienia Węglarzy. — W Piemoncie zniesiono Ministerium Policyi, a czynności jego oddano pierwszemu Sekretarzowi Stanu spraw wewnętrznych. — Pod Genuą i na całym nadbrzeżu, srożyła się okropna burza, która niezmierne szkody okrętom i ładunkom tychże poczyniła.

Państwa Za - Europejskie. — Już i Kumaana poddała się niepodległym; Iturbida ogłosił miano Cesarza Meksyku pod imieniem: »Augustyna I.« Ista wieść o tym bardziey odrzucają się osady od matki oyczyzny a po zdobyciu Panamy, do czego ważne poczyniono przygotowania, możnaby te oderwanie się, mieć już za zupełne. — Pernambuco ogłosiło się niepodległym. — Kongress Zjednoczonych Stanów Ameryki północnej zagał d. 3. Grudnia Prezydent mową, w której położenie kraiu w sposób zaspokajający, a stosunki z obcemi Mocarstwami jako przyjaźne i spokojne wystawił.

Podług ogłoszonego wykazu ceny chleba na czas od 16go do 30go Kwietnia 1822 ważyć powinny: bułka montowa po kr. 1/2 łót. 5 — detto po kr. 1, łót. 10 — bułka ordynaryjna po kr. 1/2 łót. 6 5/8 — detto po kr. 1 łót. 13 3/8 — bochenek chleba białego po kr. 1 łót. 2 5/8 — detto po kr. 3 funt 1 łót. 30 1/8 — detto po kr. 6 funt 3 łót. 28 4/8 — bochenek chleba śniadego po kr. 1 funt. 1 łót. 16 7/8 — detto po kr. 3 funt. 3 łót. 5 4/8 — detto po kr. 6 funt. 6 łót. 11 2/8 — bochenek chleba razowego po kr. 2 funt. 2 łót. 19 3/8. — Funt mięsa na cały miesiąc b. kosztuje 2 kr. w M. K.

O zachowaniu tego wykazu przekonanie się można na wadze ku temu pod ratuszem wystawioney; oraz zwywa się każdego, by wykroczenie przeciwnie taryfie donosił, a prócz zatajenia imienia, przyzwolają odbierze nagrodę.